

Założmy, że musicie Państwo rozwiązać poważny problem o charakterze publicznym. Czy lepiej ustalić ścisły plan i konsekwentnie się go trzymać? A może skuteczniej będzie nakreślić bardzo ogólny plan i dać przestrzeń do eksperymentowania z konkretnymi rozwiązaniami, mając nadzieję, że taki krok wyzwoli kreatywność i metodą prób i błędów wprowadzi Państwa na drogę najbardziej skutecznego poradenia sobie z problemem? W kontekście polityk publicznych te pytania wcale nie są trywialne. A istniejąca literatura niestety nie daje jednoznacznej odpowiedzi: można dostarczyć solidnych argumentów dla obu wymienionych opcji.

Nakreślony dylemat leży u podstaw proponowanego projektu. Nasza próba rzucenia nowego światła na ten dylemat będzie oparta na analizie rozwiązań opracowanych przez polskie władze publiczne w odpowiedzi na kryzys migracyjny wywołany eskalacją rosyjskiej agresji na Ukrainę 24 lutego 2022 roku. Polskie władze szybko przyjęły specjalną ustawę ustanawiającą ogólne ramy odpowiedniej polityki publicznej mającej na celu poradenie sobie z napływem uchodźców opuszczających Ukrainę. Ustawa zalegalizowała pobyt uchodźców na okres 1,5 roku (z możliwością przedłużenia), wyznaczając tym samym podstawowe ramy czasowe odpowiedniej polityki politycznej. Ustawa nakreśliła również zakres polityki, regulując najbardziej fundamentalne kwestie w trzech obszarach: (a) zapewnienie wsparcia materialnego; b) dostęp do usług publicznych, takich jak edukacja i opieka zdrowotna; c) dostęp do rynku pracy. Jednocześnie ustawa pozostawiła dużo miejsca na specyficzne rozwiązania opracowywane przez władze lokalne we wspomnianych trzech obszarach. W ramach proponowanego projektu mamy na celu przeanalizowanie konkretnych rozwiązań opracowanych przez władze lokalne 12 miast metropolitalnych należących do Unii Metropolii Polskich: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa i Wrocław. Naszym celem jest ocena, na ile różnią się między sobą te lokalne rozwiązania oraz zrozumienie wpływu zidentyfikowanej skali tych różnic na ogólną skuteczność polityki na poziomie krajowym.

Nasze badania przyniosą dwa główne wyniki. Po pierwsze, projekt przyczyni się do lepszego zrozumienia znaczenia spójności rozwiązań publicznych zaprojektowanych w celu sprostania pilnym wyzwaniom społecznym. W ten sposób może wzbogacić „zestaw narzędzi politycznych” dostępny dla projektantów zajmujących się podobnymi wyzwaniami na całym świecie. Po drugie, projekt zapewni nowe spojrzenie na reakcje polityczne polskich władz na kryzys migracyjny spowodowany eskalacją rosyjskiej agresji na Ukrainę. Jest to zagadnienie nowe, nieopisane do tej pory w publikacjach naukowych. Innymi słowy projekt ma na celu zbadanie wyjątkowej sytuacji, jaka zaistniała po 24 lutego 2022 r. i wyciągnięcie wniosków – przydatnych zarówno z punktu widzenia rozwoju teorii polityk publicznych jak i z punktu widzenia praktycznych działań podejmowanych przez polskie władze publiczne.